

Izhaja vsak dan

ed ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, sliji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Glasilo in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Kraljeva št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Glasilo 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik ksenorij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncorcila lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Ruska oboroževanja. Nove ruske gorske baterije.

KOLONJA 12. »Köln. Zeitung« je prejel iz Petrograda uradno potrjeno vest, da je bilo na novo osnovanih 6 vzročno sibirskih baterij z brzostrelnimi topovi in 6 vzročno-sibirskih topniških parkov. Na bojščah so tudi odšle tri baterije 10. topniške brigade iz Lodza.

Zdravstveno stanje ruske armade.

PETROGRAD 12. Vladni list je prejel iz Dačičava o zdravstvenem stanju ruske armade sledeče poročilo:

Dne 26. junija je znašalo število bolnikov v bolnišnicah in sicer častnikov 7%, vojakov 4% efektivnega stanja, v številu ranjenih častnikov in vojakov pa 10 1/4% oziroma 6 1/2%. Po nastopu deževne dobe dne 9. julija je naraslo število častnikov in vojakov sprejetih v bolnišnice na 8.4% oziroma 4 1/2% število bolnikov z nalezljivimi boleznimi od 2% na 8 1/2%, posebno število obolelih na disenterijo na 2%.

Potrjena zaplena parnika.

PETROGRAD 12. »Novoje Vremja« je prejel iz Vladivostoka poročilo: Prizivno (plenbeno) s.d. šče je proglasilo zapleno parnika »Cheltanhan« za zakonito. Parnik je bil baje kupljen od Japonev. Na krovu so se zabavali le 4 Angleži.

Boji okolo Haidiao.

PETROGRAD 12. Dopolnilnik »Birš. Vjedomosti« je sporočil dne 9. t. m. iz Dačičava: Japonci so se dne 8. t. m. v velikem številu brez topništva približali do Haidiao. Naša baterija, ki je zasedla visok hrib nad mestom, je skozi dve uri na sovražnika silno streljala. Japonci so se potem umaknili. Proti večeru je zasedel general Samsonov Haidiao. Japonci so naslednjega dne ponovili svoj napad. Sovražnik je skušal obiti naše desno krilo pri postaji Haidiao. Toda naše kosaške baterije so ga sprejele s silnim ognjem. Trupla številnih japonskih vojakov je odnesla reka. Japonsko konjenstvo je vkljub temu poskušalo obiti naše desno krilo. Naše topništvo je pričelo vnovič streljati na sovražnika, ki se je končno skril. Ko so pa začele naše kroglice nad njihovimi glavami pokati so se umaknili Japonci za gore.

Iz Niučvanga.

NIUČVANG 12. Z dežele sem došli Kitijski poročajo, da se Rusi povsod umikajo

pred Japonci. Pričakuje se, da pridejo čim prej semkaj. Dačičav silno utrjujejo. Vzlic resnemu položaju je tukaj živahna trgovina. V pristanišču je mnogo ladij.

Izpred Port Arturja.

TOKIO 12. (Reuterjev biro). Admiral Togo je sporočil: V ponedeljek o polnoči so se približale japonske torpedovke vходу v portartursko pristanišče ter so na neko strazarno ladijo oblike »Diana«, odstreljale torpede. O izidu ni nič znanega. Japonske torpedovke niso bile poškodovane.

Vedenje Kuropatkinovo.

LONDON 12. Preko Rima je prišlo poročilo iz Mukdens, da se skuša Kuropatkin na vsak način izogniti odločilni bitki. Za se daje štiti za sibirsko železnico in se nadeja, dobiti v Mandžuriji dovoljno število vojakov, da zmore po deževni dobi v vspehom stopiti v ofenzivo.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 12. Zbornica je nadaljevala debato o predlogi glede zvišanja civilne liste. Posl. Szalay je utemeljeval svoje stališče, radi česar da odklanja civilno listo, z neugodnim položajem dežele, ki ne dopušča povišanja neproduktivnih stroškov. Posl. Hoek se je pridružil sklepnemu predlogu grofa Apponyja, po katerem naj zbornica v posebni adresi vladarju pojasni siromaštvo dežele. Ako ne vsprejme zbornica tega sklepnega predloga, tedaj noče govornik glasovati niti za dosedanj o listo. Posl. Babo je izjavil, da odklanja predlogo ter se pridružuje sklepnemu predlogu posl. Rakosja.

Na to je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Brzobjavne vesti.

Železniški most razrušen z dinamitom.

BELIGRAD 12. Glasom avtentičnega samkaj došlega poročila je bil pri Dedeagaču na 395. kilometru z dinamitom razrušen železniški most. Število mrtvih in ranjenih potnikov železniškega vlaka, ki je vozil prek mosta je neznano.

CARIGRAD 12. Predvečernjšem je bil pri Badomi poleg Dedeagača, 396 kilometrov od Soluna z dinamitom razstreljen 2 metra dolgi železniški most. Lokomotiva, tender in sedem vagonov vlaka je valed tega skočilo s tira. Ea zaviralec je bil ranjen. Uvela se je stroga preiskava.

Ruski minister Witte na potovanju.

BEROLIN 12. Včeraj semkaj dospeli predsednik ruskega ministerskega sveta Witte je odpotoval sinoči v Norderdey.

došli utrđili so se na gričih, tako, da se je naše stališče vleklo v podobi podkovi. Glavar Ketov nam je izročil mesto na skrajnem levem krilu, kjer smo morali s svojimi izbornimi berdankami braniti, da nam sovražnik ne bi prišel za hrbet.

Boj, ki se je sedaj vnel, je bil nepričakovano hud. Ker Borogonov se vedno ni bilo, so imeli Tunguzi veliko premoč. Skušali so torej, da bi zavzeli naše močno stališče in naše čete potisnili nazaj, kar bi bilo enako s popolnim našim porazom.

Mi nismo posebno prišli v boj; pred nami se je razprostirala precej redka šuma, v kateri smo lahko zasledovali vsako premikanje Tunguzov. Na levo pa in proti jugu raztezala se je gola močvirna tučra, kjer so nam sovražniki dali ugoden cilj, tako, da ni nihče poskušal priti Jakutom za hrbet.

Tunguzi so postavili nam nasproti samo nekaj sto mož, da bi nas opazovali in ti so ležali mirno v najgostejšem grmovju; le redko je počil strel.

Tem buje so naskakovali Tunguzi ostale točke; zdaj smo čuli od tega, zdaj od onega konca živahno streljanje.

»Nikdar ne vzamejo naših višin«, je dejal Hrjavov z zanosom.

»Prav lahko, ako ne pridejo Borogoni v najkrajšem času, je odvrnil Dolganov.

NORDERDEY 12. Predsednik ruskega ministerskega sveta Witte je dospel danes opoldne semkaj ter je kmalo potem obiskal nemškega državnega kancelarja Bülowa.

Bolgarski knez Ferdinand.

BEROLIN 12. »Post« poroča, da pojde bolgarski knez Ferdinand početkom avgusta v Berolin, da se osebno zahvali cesarju, ki je odlikoval njegovega sina, prestolonaslednika Borisa z redom rubežega orla.

Kongregacijske šole na Francozkem.

PARIZ 12. Vsled odlokov objavljenih v uradnem listu se zapre takoj po sklepu šolskega leta na Francozkem 2398 kongregacijskih šol. Med temi je 761 šol bratov krščanskega pouka, 1054 šol samostanskih svecenikov in 593 šol, v katerih podučujejo nune. Ostane še za zapreti 662 šol šolskih bratov in 500 šol, katere vodijo nune.

Vatikan in Francija.

PARIZ 12. »Matin« piše, da je Vatikan 8 dni potem, ko je bil odpovedan francoski poslanik pri Vatikanu, Nisard, ukazal nekaterim francoskim škofom, naj se odpovedo svojim škofijam. Ti škofje so baje o tem obvestili ministerskega predsednika in ministra za bogočastje, ki da sta jim izjavila, da ni pariški nuncij uležil proti njim nikake tožbe in da ne moreta kakor uradnika francoske republike brez njihovega privoljenja razpolagati z njihovimi službami.

Ministerski predsednik je baje v energični noti nasproti Vatikanu povdarjal, da se zamorejo škofje, katere imenujete skupno cerkev in država, le po skupnem sporazumu odstraniti. Ne glede na to noto je kardinal državni tajnik omenjene škofje pozval, naj pridejo v 14 dneh v Rim ter podajo svoje ostavke, sicer se jim odvzame vse njihove škofovske oblasti.

Ministerski predsednik je na to, pozvavši se na konkordat, odgovoril, da je škofom prepovedal zapustiti svoje škofje. Škofje, katere je Vatikan pozval, naj se odpovedo svojim službam, sta republikanska škofa v Lavalu in Dijanu, trije odlični nadškofje in končno dva škofje, ki se nočeta podati pod jarem kongregacije ter se upreti državnim zakonom.

Italijani in Slovani.

(Dopol.)

II.

Kdo so v Trstu n. pr. razni Luzzatto? Ali jih ne vidite sleherni dar izraelskih prepeljarjev, kako so sladki z mestnimi veljaki, izlasi z zastopniki velekapitala, obenem pa tudi s c. k. vlado? — Ti vedo prav dobro, da nosi njim samim milijone na leto v žep,

»Meni se jako čudno zdi, da jih ni. Tu se odločuje usoda celega gubernija Jakutsk na desetletja, a Jakuti, katerih stvar ne stoji posebnou ugodno, se kar nič ne ganejo«.

Kmalu potem so grmele cele salve od sredine našega stališča sem; vmes se je čulo tuljenje Tunguzov in Jakutov.

Kar je prišla tudi do nas novica, da gredo tudi Nigidali čez Analjč.

Kakor sem izvedel pozneje, je bil boj jako hud. Sam glavar Ketov je vodil dva tisoč Jakutov, ki so Nigidale dvakrat vrgli v reko nazaj. Končno pa so le dospeli na južni breg in zdaj so se Jakuti hitro umaknili. — Glavar sam izbral si je za sredino reki hrib, ki je bil baje grob nekake glavarja Tavgi-Samojedov, ki prihajajo časih iz Taimyra dolj do Olenka. Vsled tega niso imele naše pozicije več podoba podkovi, ampak so se približale ravni črti.

»En vspeh za drugim«, je godrnjal Hrjavov, »če pojde tako naprej, bomo še tepenali«.

Dolganov pa je začel razkladati: »Po mojem mnenju je že prepazno, da bi mi še dobili bitko. Ako pridejo Borogoni, bomo imeli sicer najbrže premoč, a naše čete tudi niso več iste, kakor pred bitko. Tunguzi so nas splošno potisnili nazaj skoro za jedno

ako prilivajo olja na ognjišče irredente, ako vplivajo na vso vzgojo v javnih, mestnih in privatnih zavodih, da ostane še leta in leta taka kakor doslej, da verjame namreč vsako italijansko srce, da ima mater v Italiji, kralja v Rimu in bodočnost v tem, da pomaga v to, da neodrešene kraje čimprej odtržejo sovražnici Avstriji, ki mu v potuho daja kruha, in pušča prvenstvo na Primorskem.

S takimi ljudmi, s takimi fanatikmi naj bi se pogajali za spravo? Ali ne govore vse drugače trezni zreli možje, in celo sam Riccio Garibaldi, ki vendar gotovo ni italijanski izdajec. Ni mogoče. Z otrokom ne razpravljaj o visoki politiki, a s fanatičnim bebecem ne o velikih mislecih!

Žid ostaja tudi vedno na oni strani, kjer je večja moč. Stavim, da bi bili Židovič takoj na slovanski strani, ko bi na Primorskem zavladala slovanska večina. Morda niso že ponekod na Češkem »navdušeni« Čehi, na Poljskem Poljaki, na Nemškem pikelhaubarji, med Italijani neodrešenci in celo na Kranjskem se prelevljajo iz nekdanjih Nemcev v zavedne Slovence, ker vidijo, da ni drugače.

V Trstu jim sedaj preprič med Slovani in Italijani še donesha dober »rehab«; ko pa Nemci izpodrivajo Labe iz vseh velikih podjetij, neha tudi »rehab«, in podgaue bodo zapuščale ladije pred potopom ravno tako gotovo, kakor zapuščajo Židje sedanje prijatelje ter se pridružijo novim.

Da bi se Italijani prej iztreznili od svoje irredentovske nadutosti in privzgojene namlajene narodnostne superijornosti: na to ni misliti. Zato je najbolje, da se o tem dejstvu niti več ne razpravlja. Pijan šlovek ne more misliti logično in tudi ne more spoznati nevarnost, ki se mu bliža toli naglih korakov.

Kdo prepriča v Trstu tudi srednje izobraženega Italijana, da »Piccolo« laže, da »Neue Freie Presse« zavija resnico, da židovski časopisi nalašč pačijo javno mnenje? Tega prepričanja ne zabijete niti izobraženeu, kako šele nižjim slojem, ki mislijo, da Slovani, kar jih biva za Opčinami in Bazovico, hodijo oblečeni še v medvedje kože, jedo lastne otroke in verujejo v malike!

Ali se morda že svita odkod? Morda iz krogov mednarodnih socializmov? Kaj se! Katere narodnosti socialisti pa hočejo zares biti mednarodni? Vsi. Kateri so tudi? Slovinci! Kateri najmanj? Lah! — Upajmo, da nam pošten narodnostni boj sam donese svetlobe v to žalostno temoto. V to naj pa pripomora vsakdo po svojih močeh!

Nadlin.

vrsto; prekoračili so reko, vrgli Hrjavova in mene, končno tudi zadoje naše čete odrinili od brega. Vsled tega so izgubili Jakuti vso nado do zmage, med tem ko dajejo Tunguzom vedni vspehi nove moči.

Ob takem kramljanju in tožbah prišel je k nam glavar Ketov. Bil je skrajno razburjen; njegov rmeni obraz je imel skoro modro barvo, noge so nervozno cepstale; končno je zaklical ježno: »Tako sem lahko poražen! Glavar Borogonov mi je ravno polal sela z naročilom, da on ne pride, ker to da ni pravi kraj za bitko«.

»Tega mnenja sem bil tudi jaz že davno, je odvrnil Dolganov hladnokrvno.

»Seveda«, je kričal glavar ježno, »Borogoni nam zavidajo zmago in vsled tega bomo poraženi.

»Temu se mora odpomoči!«

»A kako?«

»Dve uri se držite; v tem času prive-dem jaz Borogone«.

O tem se je držal Dolganov tako samozavestno, da mu je moral verjeti vsakdo; ob zadnjih besedah je že sedel na konju in odjezdil v skoku. Tudi glavar Ketov je šel zopet na svoje mesto k četam.

(Pride še.)

PODLISTEK.

27

Azijske povesti.

Iz zapiskov priobčuje Anatol.

VII.

Izvedeli smo, da se mu je celo posrečilo, Orotonge popolnoma presenetiti. Prve čete so njegovi ljudje, ki so ležali v zasedi, uničili do zadnjega moža; ko so pa prišli močnejši oddelki, se je vnel trdovraten boj. Nekaj Orotongov je zasedlo vršine za Hrjavovim hrbtom, vsled česar se je moral sam umakniti nazaj, a je komaj dosegel griče. Nekaj Tunguzov je ostalo še gori, torej je bilo ostalim lahko zavzeti njegovo stališče.

Sedaj so jeli Jakuti teči; nakrat je bil Hrjavov od vseh strani obkoljen od Orotongov, ki so mu klicali, naj se uda. Vendar se mu je posrečilo prebiti se skozi njih in se postaviti tukaj, za hrbtom glavne čete.

Nekrat so nas obstopili mnogoštevilni Jakuti; tudi glavar Ketov je bil med njimi.

»Dosedaj smo bili premagani«, mu je zaklical Dolganov.

»A sedaj se obrne«, mu je odgovoril glavar.

Ozi Jakuti, pri katerih smo bili prej, so se zdaj branili Nigidalom prehod; novo-

Rusko-japonska vojna.

Trst, 12. julija 1904.

In včasih imamo vendar prav tudi mi neverni Tomaži. Zopet ni prišlo za japonofilskimi zadržki o bližnji katastrofi Kuropatkinski ono, kar je ravno najbolj potrebno za vsako zatrdilo, ako naj ima kaj vrednosti: ni prišlo potrdilo. Včeraj smo zabeležili popolno pomanjkanje vsacih vesti o silnem prodiranju Kurokija in Okua proti Mukdenu. Tudi danes je ni nobene vesti o tem, pač pa par sporočil o znatih ruskih vseh. O sporočilu v »Biriž. Vjedomosti« o lepem vsehpu Rusov pri Haidiao najdemo čitatelji brzojavno poročilo na drugem mestu.

Dalje javljajo iz Tokio o zopetnem izletu ruskega brodovja iz luke portarturske. Ta vest je važna že zato, ker je v najbolji dekaz ne le za to, da je izhod luke odprt, ampak tudi dokaz o agilnosti in izbornem stanju ruskega brodovja.

Brzojavka iz Tokija pripoveduje, da je sporočil admiral Togo, da so v soboto zapustile portartursko pristanišče ruske križarke »Diana«, »Palada« in »Novik« v spremstvu ene topnjače in 7 lovov na torpede. Njim je sledilo večje število parnikov, ki so odstranjevali mine. Ko je to rusko brodovje napadla flotilja japonskih torpedovk, se je brodovje vrnilo počasi v portartursko pristanišče. Japonska eskadra ni imela nikake izgube.

Londonski listi poročajo:

»One tri dai, ko je trajala bitka pri Kejpingu, je flotilja ruskih topnjač s križarjem »Novikom« na čelu vsaki dan zapuščala pristanišče in je pokrivala desno krilo ruske vojske, prisilivši japonsko artilerijo, da je obmolnila. Ruske ladje so se mogle popolnoma obvestiti o situaciji japonskih baterij, katerim so povzročile grozne izgube. Vse jutro so mogle obstreljevati sovražnika, ki se je pomikal proti ruskim pozicijam, ne da bi bil poslednji odgovorjal.

»Standard« javlja še posebej, da so Rusi dne 5. julija napadli neko japonsko pozicijo 5 milj od Port Arturja. Naskok so podpirale ruske ladje, izišle iz Port Arturja. Rusi so zavzeli pozicijo in osvojili eno celo japonsko baterijo.

Da se povrtno k predmetu, o katerem smo govorili uvidemo. V nedeljo so poročali da japonci v brzih marših hito proti Mukdenu, da zadajo Kuropatkinski vojski odločilni udarec. Danes pa poročajo isti japonofilske viri, da Kuroki počasi napreduje proti Ljaojangu. Prosimo: počasi in proti Ljaojangu. Ljaojang pa je najmanj 50 kilometrov nižje od Mukdena!! Čudno marširanje ima ta japonski general Kuroki.

Trdovratno se vzdružuje vest — izlasti tudi v tukajšnjih višjih vojaških krogih —, da je del baltskega brodovja faktično zaplul iz Kronštada na skrajni Votok. Neki naš zaupnik je imel priliko govoriti z nekim višjim častnikom, ki je menil, da utegne baltsko brodovje privediti svetu velika presenečenja.

V zaključek nekaj za smeh. Današnji »Piccolo della Sera« prinaša brzojavko, da so Rusi začeli sami uničevati svoje brodovje. Glasovitega »Retvizana« in eno križarko da so že razpršili v zrak... Res je huda vročina sedaj, ki opravičuje marsikatero nenormalnost v možganih, ali tacih šal naj bi si vendar ne dovoljevali italijansko glasilo s svojimi hiperkulturnimi čitatelji...!

Ruske podmorske ladje.

Iz Petrograda so sporočili v Berlin, da je bilo pet podmorskih ladij na kosih odposlanih v Vladivostok. Tukaj jih zlože pod nadzorstvom inženirjev.

Brzojavka nemškega cesarja.

V Petrogradu je obudilo veliko pozornost vedenje nemškega cesarja ki je povodoma odhoda na bojišče vborž kega pehotnega polka, čegar imejitelj je cesar, poslal polku svoje čestitke, v katerih je izrazil, naj se polk bojuje za carja, domovino in čast ruske armade in [da naj Bog blagoslovi njega zastave!]

Čehi in sedanji politični položaj.

Načelnik mladočehskega kluba v državnem zboru, dr. Pačak, je govoril minolo nedeljo v Kutnagori v političnem društvu za okraj kutnagorski. Uvodoma je govornik obsojal sedanje medsebojno pobijanje med Čehi. Sedaj je čuti klicev po novih formacijah in zahteva se odstranjenje sedanjih generalov. Vsakdo bi bil le vesel, ako bi bil račun t:

zadevnega dela in velikanske odgovornosti. Če bi bilo v interesu naroda, se umakne rad vsakdo, ali zapuščati bojišče ne sme nikdo. Čehi so bili drage volje vsprejeli posredovalni predlog Poljskov, a ti poslednji so tudi res odklonili vse predloge, ki so imeli namen zatiranja Čehov. V formalnem pogledu so se torej načrti Čehov popolnoma posrečili. A v materijalnem? Pred in po Veliki noči so Čehi obstruirali. Značilno je torej, da je narod pred Veliko nočjo odobraval njihovo postopanje, po Veliki noči pa ne. Vzrok temu je, ker niso poslanci preprečili volitev v delegacije. Nu, niso storili tega, ker niso hoteli, da bi obstrukcija doživela poraz, kajti tehnično se volitve v delegacije niso dale preprečiti.

Tudi proti temu je bila velika večina kluba, da bi češki poslanci položili mandate v delegacijah. Politika pasivitete ni bila nikdar ugodna za češki narod. Potrebno je, da se v delegacijah čuje glas Čehov. Velika pogrška je, da se poslancem ne dovoljuje svoboda akcije in da se jim hoče predpisovati taktika. Tako se ne dopošča poslanec, da bi dovršili, kar so pričeli. Tako se zaostaja na pol poti in se začenja kričati. Zda pa ni čas za jadikovanje, za brezsmiselne govore in za zlobno kritiko; sedaj je potreben miren pogum. Jasni premislek in predvsem vztrajnost. In hvala Bogu: na konferenci poslancev iz Češke, Moravske in Šlezije se je pokazalo popolno soglasje. Poslanci občutijo težo sedanjega časa in priznavajo potrebo zloznega postopanja.

Sklep pa je bil, da bodo vztrajali v najodločnejšem boju proti sedanjemu vladnemu zistemu. Na konferenci ni nikdo mislil na umikanje. Sklep je bil tak, da poslanci potrebujejo tisto sredstvo, ki največ škoduje sovražni jim vladi, a največ koristi narodnemu interesu. — Govornik je dokazoval, da Čehi ne morejo odnehati od obstrukcije, ampak vztrajati morajo in ne umikati se. Potem je govornik dokazoval na podlagi dejstev, da je Koerber v vsem svojem postopanju vezan na voljo Nemcev. Na vsakem razgovoru, ki ga je imel s Čehi, je pripominjal: Tega in tega nečemo Nemci dovoliti! Kako more sedaj tajiti to, ne da bi zardečel?! Tudi neki odlični Nemec je priznal govorniku, da je Koerber obljubil Nemcem, da ničesar ne dovoli Čehom, ako ne privole Nemci. Ta odlični nemški poslanec je klasična priča.

Na očitjanje, da se Čehi ne menijo za težave države, je vskliknil govornik: kdo pa se meni za naše težave?! Že lani so izjavili Čehi, da bodo tako postopali nasproti državnim faktorjem, kakor bodo poslednji postopali nasproti Čehom. Čehi so za spravo z Nemci, ali nikdo jih ne dovede do tega, da bi se odrekli interesom naroda.

Nadaljevalje se je govornik obrnil proti znanemu nasvetu dr. Matuša, ker v toli časih, ko se pripravlja odločitev, ni smeti slabiti s takimi članki pozicije zastopnikov naroda. Ker s tem se jači pozicija sovražnika. Na kaki konferenci naj bi bil dr. Matuš dal svoje nasvete, ne pa javno. Zlati most, ki bi mogel dovesti do pozitivnega dela, bo porušen po potovanju dr. Koerberja v Galicijo. Vendar meni dr. Pačak, da ni vzrok za poseben pesimizem. Pozicija dr. Koerberja ni tako trdna, kakor se zatreja. Tudi dr. Koerber utegne izkerveti na vedni rabi § 14. Je vže res, da treba pridobivati upliva na državno upravo, ali ne z retiradami in popustljivostjo. Slednjič je dr. Koerber apeliral na volice, naj imajo zaupanje do poslancev, ker brez zaupanja ni moči in ni respekta. Če ni zaupanja, je bolje, da si narod izbere druge zastopnike. Stvar naroda je sveta, osebnosti so postranske. Malenkostne difference naj ostanejo na strani in vsi naj imajo en cilj: blaginjo in interes češkega naroda!

Prepovedana staroslovenska maša.

Priobčili smo že vest, da je Rim prepovedal pevati letos na praznik sv. Cirila in Metodija v nekaterih mestih v Dalmaciji sv. mašo na staroslovenskem jeziku, kakor je bilo to v navadi do sedaj. Splitsko »Jedinstvo« piše v svoji zadnji številki tozadevno: »Kardinal Merry del Val je v listu na škofa Nakića pisal, da se nadeja, da prepoved tudi za jedno jedino glagoljsko mašo v vsem letu najde v Splitu odobravanje.

Toliko nas ceni Španjole! Na predvečer praznika in na sam praznik sv. Cirila in Metodija so varovali škofovo palačo vsa noč

orožniki, če tudi brez potrebe, ker nihče ne misli na to, da bi prestopal neke meje. Na sam praznik zvečer je hodilo po Splitu mnogo orožnikov. Politična oblastinja je s tem sama odgovorila duhovski, kako razpoloženje je izževala prepoved v katoliškem Splitu.

Svečanost sv. apostolov je bila določena, ko je Lev XIII. objavil okrcžico »Grande Munus«.

Toda »Grande Munus« ne obstoja več, ni ga, raztrgan je pod nogami. Kar je dal Lev XIII., uničil je Pij X.!

Drobne politične vesti.

Proti dogodkom v Inomostu. Mestni svet v Tridentu je sklenil v svoji izredni seji v ponedeljek energičen protest proti dogodkom na vseučilišču v Inomostu.

Mestni župan in načelnik redarstva pozivljata prebivalstvo v posebnih oglasih na mir.

Knez črnogorski je priredil dne 10. t. m. svečan obred na čast avstro-ogrskega ministrskega rezidentu, baronu — Kuhnu Kuhnenfeldu in njegovi soprogi.

Rojstni dan kralja Petra. Povodom rojstnega dne kralja Petra je bila dne 12. t. m. v Belemgradu slovesna služba božja, a pozneje vsprejemanje na dvoru. Kakor najstareji med diplomatičnimi zastopniki je nagovoril kralja avstro-ogrskega odposlanec Dumba, ki je čestital kralju in izrazil željo po mirnem razvoju in procvitanju Srbije.

Madjarsko nasilje proti Hrvatom. Onih 6 hrvatskih gojencev, ki niso hoteli peti madjarske himne in so bili radi tega izključeni iz kadetske šole v Pešuhu, dospelo v Zagreb. Meščanstvo jim je priredilo slovesen vsprejem. Mnogičica je dvignila mladenič na rame ob pevanju narodnih pesmi. Demonstracija se je nadaljevala po mestu in posebej pred spomenikom Jelačića. Da je slavna policija posegla vmes, tega menda ne treba še le praviti.

Veleizdaja italijanskega stotnika Ercolessija. Rimski listi poročajo, da je izdana tiralnica za bivšim stotnikom bersaglierov Mancinellijem, bivačim v Pratu, ki je tudi vpleten v veleizdajo. Med spisi, zaplenjenimi v stanovanju stotnika Ercolessija, so našli jasnih dokazov za to. Martinelli je bival se svojo soprogo mesec dni v Messini v hiši Ercolessijevi. Martinelli je bil leta 1895 odslovljen iz armade. Iz pisem, ki so jih našli na stanovanju Ercolessijevem, so izvedeli, da so on in Martinelli in še druge osebe dobivale večkrat denarne svote iz inozemstva.

Po poročilu lista »Giornale d'Italia« je bilo le malo avtentičnih dokumentov prodanih v inozemstvo, mnogo jih je sestavil sam Ercolessi. Razna Mancinellija se baje še drugi skrivno italijanski poletniki, toda ne iz Messine. Njihova imena drže tajno; tako se vodo tajno tudi vsa zaslišavanja.

Domače vesti.

Naše šolsko vprašanje pred upravnim sodiščem.

Včeraj je bil dostavljen odvetniku dr. Gustavu Gregorinu sklep upravnega sodišča od dne 4. julija 1904 šte. 5152 ex 1903, s katerim je razpisana razprava o pritožbi slovenskih očetov proti znanim odločbam tržaške občine, namestništva in ministerstva, na dan 7. oktobra t. l. ob 10. uri zjutraj. Z istim sklepom naznanja upravno sodišče, da nista uložila odgovora na pritožbo ne občina tržaška ne ministerstvo. Tržaško občino bo zastopal na razpravi dr. Siegfried Gross, odvetnik na Dunaju.

Djakovski vladika Strossmayer se je podal v kopelj v Rogaško Slatino.

Imenovanja v poštni stroki. Poštnimi asistenti so imenovani Avrelj Barichievich, Humbert Olivetti, Franjo Počkaj, Silvij Werthol, Marij Pola, F. Klepec (Ljubljana) in Rudolf Pietschmann.

Spremembe v častniški obleki. Častniki stalne armade in avditorji dobe nove vojaške suknje, ki bodo črne barve.

Audiat et altera pars. Od nekega svečenika smo prejeli tu doli sledeči dopis iz dolnje Istre. Mi dajamo prostora temu do-

pisu po gori navedenem pravilu in v zmislu tiste lojalnosti, ki nam velja kakor načelo nasproti vsem, ki se lojalno obračajo do nas.

Dopis slove:

Cenjena »Jednost« je priobčila šlaek reškega lista (Tu meni menda g. dopisnik volosko-opatijski »Narcodni list« Op. ured.) proti škofu Flappu ter pritegnila (Ne, »Narcodni list« ga je pritegnil. Op. ured.) temu poslednjemu na stran tudi tržaškega škofa dra. Nagla.

Dovolite mi, gospod urednik, da resnici na ljubo malo razjasnim stvar ter izpovem po duši svoje in duhovnov mnenje ter tudi mnenje vseh nepristranskih posvetnih razumnikov. Če se milostivega škofa dra. Nagla stavi v eno vrsto s Flappom, je to nepravilno in žaljivo, to bi pomenjalo, da so svetlobe isto kakor tmine.

Vsakdo, ki je imel priliko občevati z našim škofom in kdor nepristransko sodi o njegovem delovanju, govorjenju in postopanju povodom kanoničnih vizitacij, mora priznati, da je ljubeznjiv, uljuden, pravičen, da ima dobro, pošteno srce in najboljo voljo, da bi, po možnosti, zadovoljil vsem, pak tudi našemu narodu.

Propoveduje hrvatski, govori rad o svečeniki, in celo prosi jih, da bi v njegovi navzočnosti govorili hrvatski. A kar se tiče hrvatskega bogoslužja, se ne moremo pritožiti do sedaj. Da pa na pritožbe od italijanske strani zahteva tu pa tam, da se tudi njim zadovolji z latinščino o podeljevanju sv. zakramentov, to je, mislim, povsem prav, pošteno, razumno ob današnjih okoliščinah. Kajti to menda ve vsakdo, od kodina s bije led!

Milostivi škof ni kriv temu, kakor tudi ni njegova krivda, če še ne govori hrvatski lepo, gladko, kakor človek, ki je bil naobražen v tem jeziku, kakor rojen Hrvat. Trudi se pa, da se nauči in rad sluša govor in pevanje hrvatsko v cerkvi. Ob neki priliki, ko so se hoteli peveči izkazati s pevanjem »Tantum ergo« na latinskem jeziku, a so napravili fasko, je menil na obedu milostljivi škof dr. Nagl: Zakaj niso pevali »Sveto, sveto« — bilo bi lepše!

Vse, kar je prav in pošteno. Kadar se imenuje škofa Flappa, naj se ne imenuje milostljivega škofa dra. Nagla. On ni zaslužil tega do sedaj, in ne zasluži — tako se nadajamo — tudi v bodoče. Vsaj ne po njegovi krivdi. To nam jamči njegov pošten značaj.

Amerikanska eskadra. Včeraj ob 6. uri in tričetrt zjutraj je priplulo v naše pristanišče 5 oklopnjač amerikanske eskadre. Ob 8. uri je oddala admiralska ladja »Kearsarge« običajne pozdrave, nakar so odzdravile baterije pri svetilniku.

Ob 10. uri in četrť se je izkrcal poveljnik eskadre kontreadmiral Barker ter obiskal razne civilne in vojaške oblasti.

Ob 10. uri 10 minut so priplule v pristanišče še ostale 4 ladje eskadre, namreč jahta križarka »Mayflower«, dve križarki in ena oklopnjača.

Popoldne so načelniki oblastnj vrnili amerikanskemu kontreadmiralu obiske an admiralski ladji.

Občni zbor »Zadruga trgovcev z jestvinami«. Po tolikih brezuspešnih sklicenjih, se je ta zbor slednjič vendar vršil v nedeljo popoldne. Kakor smo že v ponedeljek objavili našim čitateljem, podajamo jim tukaj obširneje poročilo o tem zboru.

Po prečitjanju zapisnika prejšnjega občnega zbora, ki je bil sklican samo radi dopolnilnih volitev v odbor, je najprej nekdo izmed zadrugarov prosil predsednika, naj konstatuje, da-li so res vsi zadrugniki, kar jih je navzočih. Predsednik mu je takoj ustregel: naprosil je zadrugnike, naj mu prijavijo da-li se nabaja kak nepoklicanec mej njimi. Tem potom se je konstatovalo, da ni nobenega nepoklicanega.

Zadrugnik g. Dionisio je protestoval proti policiji, ker mu je na oljčno nedeljo redarstveni nadzornik s stražarici v zagati del Moro grozil z globo, ker ni bil zaprl prodajalnice pred 2. uro popoldne. Govornik je prosil, na bi se odbor zadruga potrudil ter poskrbel, da bi se kaj takega ne pripetilo več. Vsi zadrugniki so se pridružili temu protestu.

Za tem je predsednik javil zbranim zadrugnikom, da je nemila smrt tekom minulega leta ugrabila 5 zadrugnikov, katere je navel imenoma. Predlagal je, da občni zbor izrazi svoje sočalje.

Na to je predsednik prešel na tretjo

Marlja Počkaj, sopraga.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 29.217.694,46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623-17 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine pr požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Najprimernejše letovišče za tržačane je grad

Krasna lega, obširen park s senčnatimi sprehajališči, brez prahu, mirno bivanje, čist zrak, krasen razgled na divno romantično pokrajino v ozadju in na zelene griče in doline, ki se v ospredju razprostirajo do morja.

Lepe zračne sobe z dobro hrano za letoviščnike.

Nizke cene. Nizke cene.

Za izletnike dobro urejena restavracija: Izboren teran, mrzlo pivo, okusne jedi.

Svojim rojakom se posebno priporoča

udana Eleonora Ferluga lastnica.

„MOCCO“
pri Borštu.

Otvorila se je Bottiglieria Excelsior

v ul. S. Sebastiano 2

ki je preskrbljena z najboljšimi specialitetami

ORIGINALNIH FINIH VIN

Likerji in spiriti v velikanskem izboru.

Prodaja na debelo in drobno po tovarniških cenah.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST

Telefono št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefono št. 847.

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suba skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČISCENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

Točna postrežba in nizke cene.

CUNARD LINE
koncesionirana proga v Avstiriji
TRST-NEW-YORK.
Redno prevažanje potnikov in blaga naglim parnikima.
Najcenejše in najprikladnejše **AMERIKO.**
potovanje iz Avstrije v
Izvestna narodna domača hrana.

5 kron cenejše od vsake druge konkurenčne proge. -

Odlaz iz Trsta za New-York:
Parnika: „ULTONIA“ v soboto 23. julija 1904.
„SLAVONIA“ v soboto 6. avgusta 1904.
nadalje vsako drugo soboto.
Za poizvedovanja in vozne listke obrniti se do avstrijskega domačega glavnega zastopa
SCHRÖDER & Co., Trst, ulica Carlo Ghega 8., I. nadstr.
ali pa do g. Franceta Nowy, konc. agent v Ljubljani, Marijin trg 1.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom
čista alkaličko-muriatička
Apatovačka kiselica
nije samo najbolje i najzdravije **stolno piće**, već je i najkorisnija i najglasovitija **liekovita voda**, koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkrljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, astme, mjehurja, kamena, hemeroida (zlatne žile), nateklih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.
Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.
„UPRAVITELISTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“,
ZAGREB, Ilica br. 17.
Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Syoi k svojim!
M. AITE
velika zaloga z manifakturnim blagom
ul. Nuova št. 36 vogal ul. Lazzaro, s podružnico ul. S Lazzaro št. 5.
si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zate, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.
V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, cvratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prticev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odej, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in knitičarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.
Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ne boji konkurence.
Kupljeno blago, katero slučajno ne či ugajalo se zamenja, ali pa se vrne tudi denar brez nikakih zadržkov.
Poskušati za se prepričati!

Ustanovljeno leta 18
Priznано najboljšje
Oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah
Adolf Hauptmann v Ljubljani
prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki se dobje brezplačno.

4 pae čevljev za 5 K. Razpis služb.
Vleed nakupa ogromne množine obuvale in neke konkurne mase prodajam le nekoliko časa po umazani ceni 1 par moških in 1 par ženskih črnih čevljev za vezati z močno nabitim podplatom, nadalje 1 par moških in 1 par ženskih moderaih čevljev. Vsi ti 4 pari so najnovejše mode, močni, gorki in pripravnji za zimo ter veljajo le 4 krone. Pošilja le proti predplačilu ali povzetju A. GELB. KRAKOV 40/3 — Za naročbo zadostuje dolgost stopala. Zamenja dovoljena ali denar nazaj ako ne bi ugajalo.
„Tržaška posojilnica in hranilnica“ potrebuje za svojo novo palačo Piazza Caserma št. 2 v Trstu enega električnega monterja in enega oziroma dva vratarja. — Lastnoročne pisane ponudbe z naznačenjem plače in dokazili je vložiti do 19. julija 1904 v uradu ulica S. Francesco št. 2.
Proda se štedilnik (Sparherd) v ulici Fabio Severo 12, II.

Gospodarsko i konsumno društvo
Cres - (Kvarnerski otok) - Cres
Prodaja po K 100.— hehtoliter svoje izvrstno domače, naravno namizno
maslinsko olje.
Na zahtevo se pošilja vzorec.

Prodajalnica izgotovljenih blaga
„Alla Città di Trieste“
tvrdo
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 40
nasproti gledališču „GOLDONI“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIKI IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.
Arterizovana krojačnica.

URAR
F. PERTOT
v Trstu, ul. Poste nuove št. 3.
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhauser Longines, Tavauness itd., kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. — Izbor ur za birmo.
Sprejema popraviljanja po jakonizkih cenah.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)
Pive
v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi
Kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti šte. 10

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu.
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu šrebanju.
Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000
Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Bekompt in inkasso menic.
Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Borva naročila.
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzida.
Promet s čeki in nakaznicami.